

Міністерство освіти та науки України
Національний університет харчових технологій

**Міжнародна наукова конференція,
присвячена 130-річчю
Національного університету
харчових технологій**

**«Нові ідеї в харчовій
науці – нові продукти
харчовій промисловості»**

13-17 жовтня 2014 року

Київ НУХТ 2014

Історичні передумови і фактори розвитку та розміщення харчової промисловості в Україні

Н.М. Левицька, Я.В. Олішевський

Національний університет харчових технологій

Протягом століть території України завойовувались або захоплювались різними державами. Тому з погляду територіального поділу праці її економіка працювала, перш за все, на внутрішній ринок тієї держави, до якої вона входила. Досить сприятливе географічне положення, достатня кількість трудових ресурсів та відносно густа мережа залізниць, зумовили розвиток харчової промисловості на користь іноземних держав. Майже половина кількості виготовленої продукції вивозилась до країни-завойовника. Аграрний сектор України виробляв продукцію на експорт, що збагачувало російську казну. З цією метою у другій половині минулого століття було збудовано ряд залізниць з глибинних районів української території до чорноморсько – азовських і балтійських портів. Україна вивозила за свої межі 42% виробленого цукру, 25% олії, а також м'ясо, вершкове масло, борошно, овочі, вино. Та все ж великий розвиток важкої промисловості дещо гальмував розвиток харчової. Недостатність висококваліфікованих кадрів, слабке стимулювання виробництва, недостатність новітніх досягнень науки і техніки також несли негативний вплив на розвиток харчової промисловості.

За часів незалежності України відбулись радикальні зміни в промисловості. Значного негативного впливу харчова промисловість отримала в роки великої економічної кризи 1996-1999. Це призвело до скорочення обсягів її продукції. Соціально-економічний фактор відіграє звичайно велику роль у розвитку і розміщенні харчової промисловості. У період СРСР харчова промисловість функціонувала за адміністративно-командної системи, яка полягала у загальному одержавленні економіки. Оскільки вся народна власність та засоби виробництва належали державі, то ніхто не був зацікавлений у ефективному функціонуванні харчової промисловості. Почали проявлятися застійні явища, які негативно вплинули і на розвиток харчової промисловості, в той час як у світовому господарстві розроблялись нові тенденції. Застарілість технічної бази та її зношення не дозволяли розвивати харчову промисловість у напрямку орієнтації на світовий ринок. А це в свою чергу покликало за собою припинення роботи харчових підприємств, робітничі страйки, найбільші промислові центри втратили свою могутність. Тому в період незалежності України гостро постало питання про економічні реформи. Але інтенсивне реформування економіки не дало позитивних результатів, а лише спад виробництва харчових товарів. Запозичення іноземних технологій, іноземні інвестиції та плідна робота власних підприємств дали змогу вийти на шлях до ринкової економіки. Отже, вплив соціально-економічного та технологічного факторів мають найбільший вплив на розвиток харчової промисловості.

Література

1. *Левицька Н.М.* Історія України: Україна в світі. Історія і сучасність: Навч. посібник / Н.М. Левицька. – К., 2011. – 424с.
2. *Смоляр В.І.* Історія харчування /В.І. Смоляр. – К.: Медицина України, 2006. - 351с.